

Eksamikirjand on lähedal

Eksamipäev, 25. aprill pole enam kaugel. Kirjandiks valmistumine käib täie hooga: õpilased ja õpetajad peavad tegema viimast lihvi, riigiametnikud viimaseid ettevalmistusi ja hindamiskomisjon peab end vabastama kõrvalisest tegevusest, et segamatult pühenduda hindamisele.

Kas üldsus on aktsepteerinud riigieksamid? Tundub, et jah. Ka kõrgkoolid. Ometi võiksid kõrgkoolid anda üliõpilaskandidaatidele veel ühe võimaluse: sisseastumiseksamil võiksid soovijad kirjutada sisseastumiskirjandi, kui neil riigikirjand millegipärast päriselt ei õnnestunud. Alampiiriks võiks olla ülikoolidesse pürgijatele 5 palli. Näiteks, kui kirjutaja on riigieksamil saanud 5 palli, aga tunneb, et on võimeline enamaks, võiks ülikool lubada sis-

seastumiskirjandi kirjutada.

Tahan rõhutada ka mõtet, et kehtestada tuleks riigieksami sooritamise hinde alampiir. See võiks olla 3 palli. Seni on 10-pallises hindamissüsteemis ka 1 palliga hinnatud kirjand loetud sooritatuks. Raske on pidada eksamikirjandiks mõnerealist teksti, mis on hinnatud 1 palliga. Hinde alampiiri kehtestamine välistaks juhuslikud proovijad ja seaks minimaalsegi taseme, millest üle hüpata. Meil on tiigrihüpe, las siis tiiger hüppab ka pisut kõrgust ja ületab lati.

Kas ainenimetuseks *emakeel* või *eesti keel ja kirjandus*? Emakeele ja kirjanduse ühendamist üheks õppeaineiks ei saa millegagi õigustada. Selline nimetamine on subjektiivse varjundiga ning aine tähtsust vähen-dav. Ka lingvistiliselt on nime-

tus *emakeel* ebatäpne, sest õpilase esimene keel võib olla isa, mõne sugulase või hoopis mingi muu keel. Näiteks. Isa on rootslane, ema lätlane, peres kasutatav *esimene keel* on aga *inglise keel*. Eestikeelsetes koolides õpib praegu soomlasi, inglasi, ameeriklasi, venelasi, lätlasi, juute jt, kes valdavad vabalt eesti keelt, kuid kelle emakeel ei ole või ei pruugi olla eesti keel. Nii et rääkides emakeele õpetamisest meie koolides, ei tarvitse see õpilase jaoks tähendada eesti keelt. Seetõttu tuleks ainenimetuses täpselt fikseerida, millise keelega on tegu. Õppeainetena jäägu õppekavadesse ja tunniplaanidesse ikka eesti keel ja kirjandus, nagu juba väga paljud õpetajad on avalikes pöördumistes nõudnud.

REET VÄÄRI,
TÜ õppejõud